

Posudek školitele na diplomovou práci:

Jitka Buriánková: Vzhled jako strategie a hodnota

Diplomová práce *Vzhled jako strategie a hodnota* se zabývá problematikou lidského těla z pohledu jeho vzhledu a vnímání, a to zejména v kulturním rámci současných moderních společností.

Práce je členěna do dvou bloků – teoretického a empirického, přičemž oba jsou pojaty především deskriptivně. Úvodní část proto poněkud postrádá zasazení tematu do hlavních sociologických koncepcí (nikoli sociologických disciplín, v tomto smyslu je téma předloženo systematickým a přehledným způsobem), druhému by prospělo hlubší analytické zpracování a komplexnější teoretické interpretace závěrů. Oba bloky spolu souvisí spíše volně, společným tématem diplomové práce. Teoretický blok představuje úvod do kontextu, v jehož rámci se pak odehrává pozdější analýza empirického materiálu, v pravém slova smyslu však nepřipravuje koncepci, hypotézy nebo vlastní výzkumné otázky pro část empirickou; ta na něj pak z pochopitelných důvodů bezprostředně věcně nenavazuje.

V rámci tohoto pojetí jsou cíle práce definovány poměrně srozumitelně, teoretické aspekty tematu ve smyslu zasazení do portfolia sociologických disciplín předestřeny systematickým způsobem a v dostatečném rozsahu, metodologický přístup v podobě navázání kvantitativní empirické analýzy na předem definovaný kontext je konečně také přípustný.

Každý ze jmenovaných parametrů odborné práce by pro získání nejlepšího hodnocení ovšem bylo třeba zpracovat lépe: diplomové práci jako celku by prospělo zavedení jednoho teoretického paradigmatu (sociální konstruktivismus, sociální kontrola, teorie postmoderní společnosti, výkonové společnosti, modernizace, gender studies, sociální stratifikace atp.). Těch se autorka na několika místech dotýká, ovšem pouze přehledovým způsobem, nikoli jako nosných východisek pro její další práci. Zejména teoretické části by pak prospěl také širší záběr relevantní teoretické literatury, zejména v podobě originálních pramenů (naprostá většina odkazů je zde sekundárních, navíc omezených na jeden dominantní zdroj – Hodaň 2000). Empirická část by jistě mohla zajít hlouběji v propojení poznatků o souvislostech mezi jednotlivými okruhy operačního schématu, tzn. v souhrnnějších interpretacích vazeb mezi hodnotami, tlakem okolí, aktivitou a úsilím. Konečně - ačkoli samozřejmě na začátku - cíle práce by měly být definovány více se zaměřením na propojení teorie a empirie; s ohledem na data, která měla autorka k dispozici se přímo nabízí rámec teorií sociální kontroly nebo sociálního konstruktivismu.

Co se týče formální stránky textu, v práci se objevují poměrně závažné nedostatky v oblasti citování zdrojů. Kromě již zmíněného dominantního užívání sekundárních zdrojů a to ještě jejich omezení na několik málo, je to absence odkazů nebo přinejmenším jejich pozdní uvádění v toku výkladu (typicky s. 19, 26-28, 35, 43-44 atd.). Práce obsahuje také velké množství překlepů (typicky s. 11, 13, 50-51 atd.), hovorových výrazů (typicky s. 12, 42 atd.), nekonzistentního formátování a dalších podobných chyb, některé pasáže výkladu jsou formulovány značně komplikovaným způsobem.

Co se týče empirické analýzy, prezentace výsledků v podobě rozsáhlých tabulek a komplikovaných grafů není příliš přívětivá ke čtenáři, obzvláště s ohledem na to, že závěry, které z nich autorka komentuje, by bylo možno znázornit podstatně úspornějším a přehlednějším způsobem (skládanými grafy, grafy průměrů ANOVY, uvedením signifikace rozdílů mezi průměry, aby čtenář nemusel porovnávat intervaly atp.)

Závěr

Na práci *Vzhled jako strategie a hodnota* oceňují originalitu volby tematu, systematické zpracování přehledu teoretických souvislostí i schopnost přehledně operacionalizovat téma pro empirickou analýzu. Jak jsem již popsal, ve většině charakteristik odborného textu však práce nedosahuje optimální úrovně. Přidávají-li se k tomu navíc také zcela zbytečné chyby formálního druhu, nemohu navrhnout lepší než mírně podprůměrné hodnocení. Je pak jistě zcela na schopnostech diplomantky, do jaké míry se jí podaří dojem z její závěrečné práce vylepšit před komisí. Doporučuji jí proto, aby se v rámci obhajoby zaměřila zejména na zasazení tematu práce a závěrů empirické analýzy do sociologické teorie, kterou považuje pro daný předmět za nejvhodnější a aby se pokusila prezentovat souhrnnější analýzu, resp. interpretaci závěrů empirického výzkumu (jak spolu souvisí úsilí, hodnoty a tlak, u jakých skupina a za jakých okolností, jaké poznatky to přináší o současné společnosti, zejména pak z hlediska zvoleného teoretického rámce). Kromě těchto obecných otázek se pak může vyjádřit také k některým dílčím, jako například:

Jaké dopady na analýzu a její závěry má/může mít skutečnost, že klíčové analyzované položky se v různých kontextech (důležitost, tlak, úsilí) řadí k různým faktorům?

Jaké výsledky přinesla analýza asociací dimenzí (např. důležitost – úsilí) zvláště pro jednotlivé podskupiny (muži, ženy, věkové skupiny atp.)?

Diplomovou práci Jitky Buriánkové navrhuji hodnotit jako dobrou.

Jiří Vinopal, 31. 5. 2011